ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 9 września 1938 r. Nr 46

TREŚĆ:

154.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 5 września 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich banków, z wyłączeniem banków państwowych, komunalnych oraz tych banków prywatnych, które na zasadzie ustaw szczególnych powołane zostały do spełniania zadań o charakterze publicznym, na całym obszarze Państwa układowi zbiorowemu pracy z dnia 31 marca 1937 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Zawodowy Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności Rze-

czypospolitej Polskiej z siedzibą w Warszawie zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich banków, z wyłączeniem banków państwowych, komunalnych oraz tych banków prywatnych, które na zasadzie ustaw szczególnych powołane zostały do spełniania zadań o charakterze publicznym, na całym obszarze Państwa układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 31 marca 1937 r.:

a) po stronie pracodawców przez Bank Cukrownictwa Spółka Akcyjna w Poznaniu, Bank Dyskontowy Warszawski Spółka Akcyjna, Bank Handlowy w Warszawie Spółka Akcyjna, Bank Zachodni Spółka Akcyjna, Bank Związku Spółek Zarobkowych Spółka Akcyjna, Powszechny Bank Kredytowy Spółka Akcyjna oraz Powszechny Bank Związkowy w Polsce Spółka Akcyjna,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy I Okręgu (Warszawa, ul. Marszałkowska Nr 84) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) **M.** *Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 5.IX. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

W dniu 31 marca 1937 r. w Warszawie zawarty został pomiędzy grupą banków, a mianowicie: Bankiem Cukrownictwa Spółka Akcyjna w Poznaniu, Bankiem Dyskontowym Warszawskim Spółka Akcyjna, Bankiem Handlowym w Warszawie

Spółka Akcyjna, Bankiem Zachodnim Spółka Akcyjna, Bankiem Związku Spółek Zarobkowych Spółka Akcyjna, Powszechnym Bankiem Kredytowym Spółka Akcyjna oraz Powszechnym Bankiem Związkowym w Polsce Spółka Akcyjna, które zwane są w dalszym ciągu niniejszego układu „banki", a Związkiem Zawodowym Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności Rzeczypospolitej Polskiej, mającym siedzibę w Warszawie przy ul. Swiętokrzyskiej 17, w dalszym ciągu niniejszego układu zwanym „Związkiem Pracowników", układ zbiorowy pracy treści następującej:

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje następujące banki: Bank Cukrownictwa Spółka Akcyjna w Poznaniu, Bank Dyskontowy Warszawski Spółka Akcyjna, Bank Handlowy w Warszawie Spółka Akcyjna, Bank Zachodni Spółka Akcyjna, Bank Związku Spółek Zarobkowych Spółka Akcyjna, Powszechny Bank Kredytowy Spółka Akcyjna i Powszechny Bank Związkowy w Polsce Spółka Akcyjna oraz wszystkich pracowników tychże banków zarówno zatrudnionych w chwili podpisania niniejszego układu, jako też i tych pracowników, którzy w przyszłości do banków tych przyjęci zostaną, a to niezależnie od nazwy pracownika etatowego, kontraktowego, sezonowego, czy tp. i niezależnie od ilości czasu pracy w danym banku. Wyjątek stanowią pracownicy, przyjęci do pracy w banku na okres próbny, który w żadnym wypadku, nawet za zgodą pracownika, nie może trwać dłużej aniżeli trzy miesiące. W razie pozostawienia pracownika w banku po upływie rzeczonego 3-miesięcznego okresu, układ niniejszy obowiązywać będzie w stosunku i do tego pracownika.

§ 2.

Pracownicy, którzy przed podpisaniem niniejszego układu korzystali z indywidualnych uprawnień nieunormowanych w niniejszym układzie lub w rozmiarze większym niż określa układ, zachowują te uprawnienia nadal.

Natomiast warunki pracy mniej korzystne dla pracowników od postanowień niniejszego układu są nieważne i zamiast nich obowiązują odpowiednie postanowienia niniejszego układu.

§ 3.

Do układu niniejszego przystąpić może każda instytucja bankowa i kredytowa na zasadach, przewidzianych w art. 4

ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242).

§ 4.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia jego podpisania i zawarty zostaje na okres do dnia 31 grudnia 1937 r. Jeżeli co najmniej na trzy miesiące przed upływem ważności niniejszego układu żaden z uczestników układu nie zapowie wygaśnięcia układu za pomocą zawiadomienia notarialnego, skierowanego pod adresem drugiego kontrahenta, czas trwania układu przedłuża się automatycznie na dalszy okres roczny itd. z roku na rok, w razie zaś zapowiedzenia wygaśnięcia niniejszego układu przez jednego z uczestników, układ ten obowiązuje nadal w stosunku do pozostałych uczestników układu.

§ 5.

Czas pracy w banku dla pracowników umysłowych wynosi 7 godzin dziennie, a w soboty 5 godzin. Pracę ponad 7 godzin lub w soboty ponad 5 godzin uważa się za pracę nadliczbową. Nie uważa się za przedłużenie czasu pracy w sporadycznych przypadkach konieczności zakończenia bieżącej roboty w granicach do pół godziny. Praca winna być wykonywana zasadniczo nieprzerwanie.

§ 6.

Za pracę nadliczbową uważa się każdą pracę ponad 7 godzin dziennie, a w soboty ponad 5 godzin. Za pracę w godzinach nadliczbowych (dyżur, prace bilansowe, odrabianie zaległości, rewizje kasy itp.) należy się pracownikowi wynagrodzenie, przewidziane w art. 16 ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 734) zmienionej ustawą z dnia 9 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 222), a to niezależnie od wymogów powołanej ustawy. Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych wypłacane być winno w początku każdego miesiąca za miesiąc ubiegły na podstawie wykazów godzin obowiązkowo prowadzonych przez bank, a podpisywanych każdorazowo przez pracownika. Podstawą do obliczania należności za godziny nadliczbowe jest pensja miesięczna. Pensja ta dzielona przez 175 daje w wyniku wartość godziny dziennej, do której to wartości należy dodać 25% lub 50%.

§ 7.

Wysokość uposażenia dla nowoprzyjętego pracownika umysłowego w pierwszych trzech miesiącach pozostawia się do uznania banku. Po okresie próby, który w żadnym wypadku nie może trwać dłużej niż trzy miesiące, pracownik otrzymywać będzie wynagrodzenie co najmniej zł 150.— (sto pięćdziesiąt) miesięcznie, a po upływie roku pracy w banku uposażenie pracownika ulega podwyższeniu do zł 250.— (dwieście pięćdziesiąt) miesięcznie.

Uposażenie stałe pracownika umysłowego, mającego już roczną praktykę w jakimkolwiek banku, instytucji kredytowej lub komunalnej kasie oszczędności będzie wynosić co najmniej zł 250.— (dwieście pięćdziesiąt) miesięcznie, jedynie w okresie 3-miesięcznej pracy próbnej takiego pracownika uposażene jego pozostawia się do uznania banku z tym, że uposażenie to nie może być niższe niż zł 150.— (sto pięćdziesiąt).

Powyższe warunki obowiązują w Warszawie. Na prowincji będą obowiązywały normy o zł 50.— (pięćdziesiąt) niższe, z tym zastrzeżeniem, że na prowincji minimum płacy dla pracowników umysłowych z wyższym wykształceniem, mających rok pracy w banku, wynosić będzie zł 225.— (dwieście dwadzieścia pięć) miesięcznie.

Uposażenie nowoprzyjętego woźnego w pierwszych trzech miesiącach pozostawia się do uznania banku. Po okresie wstępnym, który w żadnym przypadku nie może trwać dłużej niż trzy miesiące, woźny otrzymywać będzie co najmniej zł 100.— (sto) miesięcznie. Po upływie roku uposażenie woźnego ulega podwyższeniu do zł 150.— (sto pięćdziesiąt) miesięcznie. Po upływie drugiego roku uposażenie ulega podwyższeniu do zł 175.— (sto siedemdziesiąt pięć) miesięcznie.

Powyższe warunki obowiązują w całym kraju z tym, że na prowincji minimum uposażenia woźnego, mającego dwa lata pracy w danym banku, wynosić będzie zł 160.— (sto sześćdziesiąt) miesięcznie.

Minimum uposażenia pełnoletnich gońców ustala się w całym kraju na zł 100.— (sto) miesięcznie.

§ 8.

Uposażenie pracowników, którzy w dniu podpisania niniejszego układu pracują w banku dłużej niż rok, a pobierają mniej niż wynoszą normy wskazane w § 7, podwyższa się do wysoko-

ści tych norm najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia podpisania niniejszego układu.

§ 9.

Corocznie od dnia 1 stycznia awansuje co najmniej jedna trzecia pracowników zatrudnionych w banku w ten sposób, że w ciągu kolejnych lat trzech zostają awansowani wszyscy pracownicy. Listę awansów służbowych ustala bank w grudniu. Awans polega na podwyższeniu uposażenia.

Awans dla pracowników umysłowych nie może być niższy niż zł 30.— (trzydzieści) miesięcznie i winien być przyznany co najmniej raz na trzy lata. Obowiązek awansowania ustaje po osiągnięciu awansu w kwocie łącznej zł 150.— (sto pięćdziesiąt) lub po latach 15-tu, tj. po 5 awansach, przy czym każda podwyżka, udzielona od 1 stycznia 1937 r., konsumuje odpowiednią część awansu automatycznego.

Awans dla woźnych wynosi zł 15.— (piętnaście) miesięcznie i winien być przyznany co najmniej raz na trzy lata. Obowiązek awansowania ustaje po osiągnięciu awansu w kwocie łącznej zł 75.— (siedemdziesiąt pięć) lub po latach 15-tu, tj. po 5-ciu awansach.

W roku 1937 banki zaawansują 1/6 pracowników na 1 kwietnia i następną grupę 1/6 pracowników na 1 października. W roku 1938 banki zaawansują 1/6 pracowników na 1 kwietnia i następną grupę 1/6 pracowników na 1 października. W latach następnych awanse będą przyznawane dla grupy 1/3 pracowników na 1 stycznia.

Awanse przyznane od 1 stycznia 1937 r. wlicza się do kontyngentu awansów, które mają być przyznane na 1937 r.

§ 10.

Wobec tego, że kasjerzy odpowiadają za manca kasowe, banki przyznają im dodatek specjalny na tak zwane manco kasowe w wysokości zł 360.— (trzysta sześćdziesiąt) rocznie, płatny przy końcu każdego roku po potrąceniu ewentualnych kwot na pokrycie niedoborów.

§ 11.

W ciągu roku pracownicy otrzymują dodatek nadzwyczajny, wypłacany w wysokości pół pensji miesięcznej przed świę-

tami Wielkiejnocy i pół pensji miesięcznej przed świętami Bożego Narodzenia.

Dodatek ten otrzymują wszyscy pracownicy, pozostający w stosunku pracy w dniu wypłaty.

Pierwsza wypłata dodatku nastąpi w marcu 1937 r.

Dodatek ten nie wlicza się do wymiaru emerytury tym pracownikom, którzy korzystają z praw emerytalnych w banku.

§ 12.

Banki obowiązane są zwracać pracownikowi udowodnione przezeń efektywne wydatki na opłatę za naukę najwyżej dwojga dzieci w klasie 5-tej i 6-tej szkoły powszechnej, w szkole średniej i liceum lub w szkole zawodowej, nie wyżej jednak niż zł 500.— (pięćset) za jedno dziecko i przez jeden rok w każdej klasie. Obowiązek ten uzależniony jest od przedstawienia przez pracownika dowodu nieprzyjęcia dziecka do szkoły państwowej. W razie nieprzedstawienia takiego dowodu, zwrot wpisów szkolnych obowiązuje banki w granicach wpisów szkoły państwowej.

§ 13.

W tych przypadkach, gdy bank wyznaczy pracownikowi umysłowemu urlop w miesiącach od 15 października do 15 kwietnia, to bez względu na ilość przepracowanych lat pracownikowi umysłowemu przysługiwać będzie prawo do urlopu miesiąc plus tydzień.

Pracownikom umysłowym, którzy przepracowali w danym banku lat 20, przysługiwać będzie urlop jeden miesiąc plus jeden tydzień, niezależnie od okresu, w którym urlop ten będzie wykorzystany.

Woźni i gońcy, którzy przesłużyli w danym banku lat 10, korzystają z dodatkowego urlopu 4-dniowego ponad normę ustawową.

§ 14.

W przypadku choroby pracownika umysłowego zatrudnionego ponad lat trzy, bank będzie uprawniony do rozwiązania

stosunku służbowego z pracownikiem umysłowym po upływie 3-ch miesięcy trwania bez przerwy choroby, jednakże z zachowaniem 3-miesięcznego terminu wypowiedzenia lub za wypłatą 3-miesięcznych poborów z góry i odprawy za wysługę lat (§ 16); zaś z pracownikiem fizycznym po upływie jednomiesięcznego czasu trwania bez przerwy choroby, jednakże z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia lub za wypłatą jednomiesięcznych poborów z góry i odprawy za wysługę lat (§ 16).

§ 15.

W przypadku śmierci pracownika umysłowego w czasie trwania stosunku pracy, o ile pracownik przepracował w danym banku przynajmniej 2 lata, bank, bez względu na ubezpieczenie emerytalne w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, wypłaci rodzinie pracownika, mającej ustawowe prawo do utrzymania i przez niego utrzymywanej, odprawę pośmiertną w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia. Jeżeli pracownik przepracował ponad 10 lat w danym banku, odprawa pośmiertna wyniesie 3-miesięczne wynagrodzenie ponad normy ustawowe.

W przypadku śmierci woźnego lub gońca w czasie trwania stosunku pracy, o ile zmarły przepracował w danym banku przynajmniej 2 lata, bank, bez względu na ubezpieczenie emerytalne w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, wypłaci rodzinie zmarłego, mającej ustawowe prawo do utrzymania i przez niego utrzymywanej, odprawę pośmiertną w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Jeżeli zmarły przepracował w danym banku ponad 10 lat — półtoramiesięczne wynagrodzene, jeżeli przepracował 20 lat — 2-miesięczne wynagrodzenie.

§ 16.

W razie rozwiązania stosunku pracy bez winy pracownika, przewidzianej w art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323), banki obowiązane będą, niezależnie od ustawowego odszkodowania, wypłacić pracownikowi umysłowemu, który przepracował w danym banku ponad lat 5, dodatkowe odszkodowanie w wysokości 50% miesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia za każdy cały lub rozpoczęty rok pracy w danym banku.

W bankach, posiadających w dniu podpisania niniejszego układu Kasy Przezorności, odszkodowanie to wynosić będzie 20% ostatnio pobieranego wynagrodzenia miesięcznego. W bankach, w których po podpisaniu niniejszego układu powstaną Kasy Przezorności, nastąpi oddzielne porozumienie.

Woźnym i gońcom przysługuje, niezależnie od ustawowego odszkodowania, jeżeli przepracowali w danym banku ponad lat 5, dodatkowe odszkodowanie w wysokości półmiesięcznej pensji; jeżeli przepracowali w danym banku ponad lat 10 — dodatkowe odszkodowanie w wysokości jednomiesięcznej pensji i — jeżeli przepracowali w danym banku ponad lat 20 — dodatkowe odszkodowanie w wysokości 2-miesięcznej pensji.

Dodatkowe odszkodowanie nie przysługuje tym pracownikom, którzy korzystają w danym banku z praw emerytalnych.

§ 17.

Uznając w zasadzie, że Kasy Przezorności są instytucjami wysoce pożytecznymi zarówno dla pracowników, jak i dla banków i że założenie ich leży w interesie układających się stron, zaleca się podjęcie starań nad powołaniem do życia tych instytucji.

§ 18.

Pracownik bankowy winien uzyskać zgodę banku na zajęcie uboczne. W razie posiadania lub objęcia przez pracownika dodatkowego zajęcia zarobkowego bez uzyskania zgody banku pracownik na żądanie banku obowiązany jest w terminie miesięcznym zajęcie uboczne porzucić. Niewykonanie tego zobowiązania pociąga za sobą wyłączenie tej kategorii pracowników z pod dobrodziejstwa niniejszego układu.

§ 19.

Delegat Związku Pracowników w poszczególnym zakładzie pracy nie może być zwolniony z pracy w banku w związku ze spełnianiem obowiązków, wypływających z jego stanowiska. Bank obowiązany jest zwolnić każdego delegata Związku Pracowników od pracy w czasie godzin biurowych w przypadku ko-

nieczności załatwiania przez tegoż delegata spraw, związanych z jego stanowiskiem.

§ 20.

Układ niniejszy nie podlega rozwiązaniu w przypadku rozwiązania Związku Pracowników. W takim przypadku mają zastosowanie postanowienia art. 16 ust. (2) ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242).

§ 21.

Wszelkie spory z wykonania niniejszego układu wyniknąć mogące strony zgodnie poddają pod rozpoznanie Komisji Rozjemczej, która składać się będzie z jednego przedstawiciela banków i jednego przedstawiciela Związku Pracowników. W razie niedojścia do porozumienia delegaci wybierają arbitra, przy czym w razie nieuzgodnienia osoby arbitra wyznaczy go Ministerstwo Opieki Społecznej lub Ministerstwo Skarbu w kolejności sporów.

§ 22.

Niniejszy układ podaje się do wiadomości Ministerstwa Skarbu i podlega zarejestrowaniu u Inspektora Pracy I Okręgu w Warszawie. Wszelkie dodatkowe przystąpienia, zmiany i wypowiedzenia dokonywane być mogą tylko pisemnie i podlegają zarejestrowaniu u Inspektora Pracy I Okręgu w Warszawie.

§ 23.

Wszelkie skutki prawne, jak również wszelkie kwestie, mogące wyniknąć z niniejszego układu, oceniane będą według przepisów ustaw i rozporządzeń wykonawczych, dotyczących układów zbiorowych.

UWAGA: We wszystkich przypadkach, gdy w niniejszym układzie jest mowa o przepracowanych latach, należy rozumieć lata pracy od dnia jej rozpoczęcia przez pracownika w danym banku.

Bank Cukrownictwa
Spółka Akcyjna w Poznaniu:

(—) *W. Demby* (—) *B. Mikulski*

Bank Dyskontowy Warszawski
Spółka Akcyjna:

(—) *dr W. Mikulecki* (—) *dr K. Laschtowiczka*

Bank Handlowy w Warszawie
Spółka Akcyjna:

(—) *M. Hofman* (—) *W. Jacobson*

Bank Zachodni
Spółka Akcyjna:

(—) *dr H. Aszkenasy* (—) *dr J. Rapaport*

Bank Związku Spółek Zarobkowych
Spółka Akcyjna
Zarząd:

(—) *W. Broniewski* (—) *E. Łopuszański*

Powszechny Bank Kredytowy
Spółka Akcyjna:

(—) *H. Grojecki* (—) *E. Spät*

Powszechny Bank Związkowy w Polsce
Spółka Akcyjna:

(—) *A. Szarski* (—) *dr W. Bylański*

Związek Zawodowy
Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności
Zarząd Główny:

(—) *W. Lewiński* (—) *Z. Fedorowicz*

Rejestruję. Dnia 15 lipca 1938 r.
Nr rej. 118.

Inspektor Pracy I Okręgu:
(—) *R. Gregołajtys*

778

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 100935. 25.VIII.1938 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. Cena niniejszego numeru 25 gr.